

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **JUDr. B. Š.**, zastoupený doc. JUDr. Bc. Vladimírem Pelcem, Ph.D., advokátem se sídlem Náplavní 2013/1, Praha 2, proti žalovanému: **policejní prezident Policie České republiky**, se sídlem Strojnická 935/27, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 4. 2022, čj. PPR-19121-114/ČJ-2021-990131, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 10. 2023, čj. 8 Ad 9/2022-80,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce byl ve služebním poměru u Policie České republiky od 1. 3. 1986. V rozhodné doby byl zařazen na služební místo ředitel Územního odboru Policie České republiky Uherské Hradiště.

[2] Rozhodnutím vedoucí odboru personálního Policejního prezidia České republiky (dále „prvostupňový služební orgán“) ve věcech služebního poměru z 26. 5. 2021, č. 56/2021 byl žalobce podle § 42 odst. 1 písm. m) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále „zákon o služebním poměru“) propuštěn ze služebního poměru příslušníka Policie České republiky na základě své žádosti o propuštění

ze služebního poměru z téhož dne, 26. 5. 2021 (dále „rozhodnutí o propuštění“ a „žádost o propuštění“).

[3] V záhlaví uvedeným rozhodnutím žalovaný zamítnul odvolání žalobce a rozhodnutí o propuštění potvrdil.

[4] Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným rozsudkem žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného zamítl.

[5] Městský soud v úvodu rozsudku uvedl, že žalobce namítl, že vrchní rada plk. Mgr. S. H. (dále „plk. H.“) jako vedoucí prvostupňového služebního orgánu nebyla příslušná k vydání rozhodnutí o propuštění, neboť jediným služebním orgánem s personální pravomocí nad žalobcem byl jeho přímý nadřízený ředitel Krajského ředitelství policie Zlínského kraje plk. JUDr. J. T., MBA (dále „plk. T.“). Prvostupňový služební orgán měl nad žalobcem pravomoc pouze ve věci kázeňského řízení, a to na základě opatření policejního prezidenta z 6. 11. 2020, čj. PPR-34413-1/ČJ-2020-990764. Městský soud námitku vyhodnotil jako opožděnou, jelikož ji žalobce uplatnil až po uplynutí žalobní lhůty (pozn. NSS: v replice z 18. 10. 2023). Námitku neshledal ani důvodnou, jelikož ve správním spise je založeno rozhodnutí z 6. 11. 2020, čj. PPR-34413-1/ČJ-2020-990764, *Odlíšná personální pravomoc* (dále „rozhodnutí o změně personální pravomoci“), kterým žalovaný stanovil, že ve vztahu k žalobci má pravomoc jednat a rozhodovat ve věcech služebního poměru příslušníků Policie ČR od toho dne prvostupňový služební orgán. Podle městského soudu tak rozhodnutí o propuštění vydal příslušný služební orgán.

[6] Důvodnými městský soud neshledal další procesní námitky. Žalovaný nebyl v řízení nečinný, neboť délku odvolacího řízení ovlivnilo převážně chování žalobce a jeho zmocněnce. Navíc, nečinnost ani nepřiměřená délka řízení nemohou být důvodem pro zrušení rozhodnutí. Žalovaný nepochybil tím, že neumožnil účast zmocněnce žalobce při výsleších svědků. Ztotožnil se s postupem žalovaného, jenž po předchozím poučení (upozornění) neuznal v pořadí již několikátou zdravotní omluvu žalobcova zmocněnce z nařízeného ústního jednání, kde byli na až několikátý pokus vyslechnuti svědci. Neúčastnil-li se výslechu zmocněnec mohl se účastnit sám žalobce. Stejně tak se k mohl v průběhu řízení kdykoli k obsahu výsledků zaznamenaných v protokolu z jednání vyjádřit a navrhopat další důkazy, což také učinil. Městský soud neshledal pochybení žalovaného ani v tom, že nevyslechl žalobce a jeho manželku. Ztotožnil se rovněž s odůvodněním žalovaného, proč neprovedl všechny žalobcem navržené důkazy, včetně výslechu plk. T. Městský soud dospěl dále k závěru, že skutkový stav byl zjištěn dostatečně. Ostatně, žalobce v průběhu řízení ani v žalobě nesporoval, jak po sobě následovaly jednotlivé události toho dne, pouze je rozdílně vyhodnocoval.

[7] Za hlavní žalobní námitku a předmět sporu mezi účastníky městský soud označil vyhodnocení právní otázky, zda je žalobcova žádost o propuštění neplatná z důvodu jeho chybějící vůle, který byl k tomuto úkonu donucen psychickým násilím ze strany nadřízených služebních funkcionářů, resp. pod vlivem bezprávních výhrůžek jeho nadřízeného. Městský soud se optikou rozsudku Nejvyššího soudu z 31. 10. 2019, čj. 21 Cdo 81/2019-279, zaměřil na formování vůle žalobce při podpisu žádosti o propuštění. Dospěl k závěru, že žalobce tento právní úkon nečinil pod vlivem přímé bezprávné výhrůžky (psychického donucení, *vis compulsiva*), nýbrž pod tíhou okolností, bez kterých by sice

pokračování

zřejmě žádost nepodepsal, nicméně nejde o okolnosti, které by jeho vůli vyloučily. Tyto okolnosti, i kdyby se u žalobce prokázal tvrzený *bossing*, ve svém souhrnu nelze hodnotit jako přímé protiprávní násilí či psychický nátlak na žalobce, který by ve svém důsledku zakládal neplatnost právního úkonu pro nedostatek svobody vůle žalobce ve smyslu § 587 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Žalobcem tvrzený *bossing* ze strany plk. T. by sice mohl představovat pohnutku k danému jednání, jež však nebyla způsobila vyloučit jeho vůli, neboť jeho vůle by nebyla ovlivňována tímto psychickým nátlakem přímo. Podle městského soudu ani případně spontánní rozhodnutí částečně motivované pocíťovaným dlouhodobým tlakem ze strany nadřízeného žalobce a částečně aktuálními událostmi nemůže vyloučit vůli žalobce žádost podepsat. To, že si to následně žalobce rozmyslel a vyhodnotil toto rozhodnutí jako zbrklé nebo předčasné, rovněž není důvodem tento právní akt zneplatnit.

II. Kasační stížnost

[8] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, jíž navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek, jakož i obě správní rozhodnutí.

[9] Stěžovatel především setrval na své žalobní námitce, že žádost o propuštění nebyla projevem jeho svobodné vůle, a proto byla neplatná ve smyslu § 587 odst. 1 občanského zákoníku. K tomu podrobně zopakoval svá tvrzení o dlouhodobých problémech se svým nadřízeným plk. T. a psychickém nátlaku v podobě *bossingu* a šikany z jeho strany vůči stěžovateli. Podle stěžovatele byly naplněny definiční znaky *vis compulsiva* ve smyslu psychického násilí předpokládané rozsudkem Nejvyššího soudu čj. 21 Cdo 81/2019-279, podle něž ani nemusí jít o přímou výhrůžku, ale postačí, pokud „*nátlaková situace (...) vyvolala obdobný stav jako u bezprávné výhrůžky*“. Městský soud tak závěry tohoto rozsudku vyložil nesprávně. Městský soud též nesprávně vyhodnotil podstatné okolnosti nyní projednávané věci, které podle stěžovatele objasňují účelovost předložení žádosti o propuštění. Proto nelze souhlasit s pohledem městského soudu, že *bossing* a dlouhodobá šikana na pracovišti nemohou za žádných okolností představovat onen bezprostřední nátlak, který by vyloučil vůli podepsat žádost o propuštění. Vždy je totiž nezbytné hodnotit všechny okolnosti případu, zejména délku a intenzitu takového jednání, a dále kontext všech událostí. Právě kontext je v daném případě rozhodující, neboť pracovníci policejního prezidia využili okamžiku silného rozrušení stěžovatele v průběhu jednání odvolací psychologické komise.

[10] Dále namítl dílčí nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívající v tom, že v něm není nikde uvedeno, na základě čeho městský soud usoudil, že soustavný *bossing* a šikana nedosahují míry bezprostředního nátlaku. Nepřezkoumatelností má podle stěžovatele napadený rozsudek trpět též proto, že městský soud neprovedl stěžovatelem navrhané důkazy, zejména výslechy svědků, kteří nebyli slyšeni v odvolacím řízení. Respektive proto, že městský soud nedostatečně zdůvodnil, proč tyto důkazy jako nadbytečné neprovedl, čímž stěžovateli upřel jeho právo na spravedlivý proces. V bodu 82 napadeného rozsudku je bez bližší argumentace pouze stručné konstatování, že byl shromážděn dostatek důkazů. Žádné konkrétní důvody městský soud neuvedl ani při jednání. Nedostatek důvodů stěžovatel spatřoval rovněž v tom, že městský soud nikterak blíže neuvedl, co jej vedlo k posouzení

rozhodnutí o změně personální pravomoci jako dostatečného důvodu pro založení pravomoci prvostupňového služebního orgánu k rozhodnutí o propuštění.

[11] V souvislosti s navrženými důkazy také brojil proti samotnému neprovedení jím navržených důkazů, které měly prokázat konkrétní okolnosti mající vliv na jednání stěžovatele. Městský soud měl proto přistoupit k dalšímu dokazování k rozptýlení existujících pochybností o skutkovém stavu. V rozporu se závěry rozsudku Nejvyššího soudu čj. 21 Cdo 81/2019-279 nezahrnul do rámce svých úvah veškeré relevantní okolnosti. Městský soud tak nedostatečně zjistil skutkový stav, jelikož řádně nevyslechl osoby, které by potvrdily verzi stěžovatele o účelovosti žádosti o propuštění a o skutečnostech týkajících se *bossingu* a nepřiměřeného nátlaku na stěžovatele ze strany plk. T.

[12] V souvislosti s otázkou pravomoci zopakoval i svoji věcnou argumentaci z repliky, že plk. H. v pozici prvostupňového služebního orgánu nebyla oprávněna k rozhodování o záležitostech týkajících se propuštění ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. m) zákona o služebním poměru, neboť touto pravomocí v té době disponoval toliko plk. T. Plk. H. měla nad stěžovatelem pravomoc jen ve věci kázeňského řízení.

III. Vyjádření žalovaného

[13] Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti, která je *de facto* pouhým souhrnem odvolacích a žalobních námitek zakončeným strohým konstatováním, že napadený rozsudek je nezákonný a nepřezkoumatelný. Stěžovatel totiž v kasační stížnosti nepřichází s žádnými novými skutečnostmi ani právními názory a toliko opakuje námitky, které byly srozumitelně a přezkoumatelně vypořádány žalovaným v rozhodnutí i městským soudem v napadeném rozsudku.

[14] Podle žalovaného je z okolností projednávané věci patrné, že důvody namítané stěžovatelem, pro které byl údajně zbaven svobodné vůle při podání žádosti o propuštění, jsou toliko subjektivní představou stěžovatele, která nemá na objektivní skutečnost vliv. Navíc, z povahy věci může být svoboda vůle ovlivněna jen bezprostředními okolnostmi, nikoliv okolnostmi, které měly nastat před několika lety, a které tak mohl jednající dostatečně zvážit. Z provedených důkazů nebylo zjištěno, že by stěžovatel žádost o propuštění podepsal v tísní a rozrušení. Městský soud jednoznačně odlišil motivy stěžovatele při podání žádosti o propuštění od okolností, které by mohly objektivně vyloučit jeho svobodnou vůli při podání žádosti o propuštění. V bodu 78 napadeného rozsudku tak zcela správně uzavřel, že rozhodně nešlo o bezprostřední nátlak a bezprávní výhrůžky, které by v tom momentě mohly vyloučit stěžovatelovu vůli. Samotný negativní dopad na psychiku, ať už je vyvolán čímkoliv, automaticky nevylučuje svobodnou vůli jednajícího při právním jednání. V bodu 80 napadeného rozsudku rovněž správně uvedl, že pro posouzení svobody vůle při právním jednání je významné, zda jednající jednal na základě vlastního rozhodnutí, bez ohledu na to, zda tak činil spontánně či unáhleně. Žalovaný se ztotožnil s městským soudem i v tom, že skutkové okolnosti případu projednávaného Nejvyšším soudem nejsou vůbec srovnatelné s případem stěžovatele. Odmítnul, že příslušníci odboru personálního využili okamžik silného rozrušení stěžovatele po jednání odvolací psychologické komise.

[15] Žalobní námitka nedostatku personální pravomoci prvostupňového služebního orgánu byla podle žalovaného opožděná, a městský soud tak ani neměl povinnost se jí

pokračování

zabývat. Přílehavě však poukázal, že rozhodnutí o změně personální pravomoci přeneslo tuto pravomoc ve všech věcech služebního poměru stěžovatele, tedy i ve věci propuštění ze služebního poměru, nikoli jen v kázeňských řízeních. Odůvodnění městského soudu je tak dostatečné.

[16] Žalovaný upozornil, že stěžovatel v řízení před soudem nevznesl návrh na výslech všech svědků, jejichž nevyslechnutí vytyká městskému soudu. Městský soud tak logicky nemohl provést důkazy, které stěžovatel řádně nevznesl. S návrhy na provedení svého výslechu a výslechu své manželky, Mgr. Š., vznesenými v žalobě, se městský soud řádně vypořádal v bodech 65 a 66 napadeného rozsudku. V bodu 67 pak potvrdil postup žalovaného, kterým nevyhověl některým důkazním návrhům stěžovatele. Dále žalovaný připomněl, že pro posouzení projednávané věci je stěžejní pouze podání žádosti o propuštění a neexistence okolností vylučujících svobodnou vůli stěžovatele, což nepochybně vyplývá z provedených důkazů. Stěžovatelem navrhované důkazy by nemohly jakkoliv přispět k posouzení platnosti právního jednání stěžovatele, neboť se podle stěžovatele vztahují k jednání jiného služebního funkcionáře, k němuž navíc mělo dojít mnohem dříve. Byť je stěžovatel přesvědčen o opaku, žalovaný provedl dokazování v rozsahu zcela dostačujícím pro správné vyhodnocení skutkové podstaty, s čímž se správně ztotožnil i městský soud.

IV. Replika stěžovatele

[17] Stěžovatel v replice uvedl, že *bossingu* a šikaně ze strany plk. T. byl vystaven dlouhodobě a nepřetržitě, tedy i v době žádosti o propuštění. Nepochybně tato skutečnost mohla vyloučit (a také vyloučila) svobodnou vůli stěžovatele při podání žádosti o propuštění. Právě tlak vyvolaný kombinací dlouhodobého šikanózního zacházení ze strany nadřízeného, strach ze ztráty zaměstnání a stres z přezkumu odvolací psychologické komise, který měl rozhodnout o dalším kariérním směřování stěžovatele, kulminovaly v okamžiku podpisu žádosti o propuštění. Stěžovatel se po skončení jednání uvedené komise nacházel ve stavu extrémního psychického vypětí a kombinace všech výše uvedených faktorů způsobila deformaci jeho vůle pod vlivem bezprávné výhrůžky, a tedy nebyla projevem přání stěžovatele, nýbrž jeho důvodných obav. Vůle stěžovatele tak byla ovlivněna nejen okolnostmi, které nastaly v minulosti, jak tvrdí žalovaný, ale především okolnostmi bezprostředně předcházejícími. Nešlo o pouhý důvod jednání, jak argumentuje žalovaný.

[18] Ve zbytku již jen setrval na své argumentaci v kasační stížnosti.

V. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[19] Kasační stížnost není důvodná.

V.A Personální pravomoc prvostupňového služebního orgánu

[20] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval kasačními námitkami týkajícími se personální pravomoci prvostupňového služebního orgánu. Nedostatek pravomoci by totiž představoval důvod pro zrušení napadeného rozsudku, jakož i rozhodnutí správních orgánů.

V.A.1 Námitka nepřezkoumatelnosti

[21] Před samotným věcným posouzením pravomoci je však třeba vypořádat námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku právě v této části. O této otázce si ostatně musí učinit úsudek i bez uplatnění námítky (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[22] Podle stěžovatele městský soud nikterak blíže neuvedl, co jej vedlo k posouzení rozhodnutí o změně personální pravomoci jako dostatečného důvodu pro založení pravomoci prvostupňového služebního orgánu k rozhodnutí o propuštění.

[23] Nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění rozhodnutí. Má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být zřejmé, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný a jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Uvedené musí nalézt svůj odraz v odůvodnění dotčeného rozhodnutí. Nepřezkoumatelné je tedy takové rozhodnutí, které nelze přezkoumat pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Nepřezkoumatelnost je však třeba vykládat v souladu s jejím skutečným smyslem, neboť jde o jednu z nejzávažnějších vad řízení, kterou lze konstatovat pouze v případě, že pro výše uvedené důvody skutečně nelze seznat, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku posuzovaného rozhodnutí, resp. proč považoval vznesené námitky za nedůvodné (rozsudek NSS ze 4. 3. 2022, čj. 5 As 158/2021-36, bod 18, a tam citovaná judikatura).

[24] Městský soud v bodu 57 napadeného rozsudku předně posoudil námitku nedostatku pravomoci jako opožděnou, jelikož ji stěžovatel uplatnil až po uplynutí zákonné lhůty pro podání správní žaloby. Nad rámec toho uvedl, že ve spise je založeno rozhodnutí o změně personální pravomoci, *„kterým byla od toho dne stanovena pravomoc služebního funkcionáře ve vztahu k žalobci jednat a rozhodovat ve věcech služebního poměru příslušníků Policie ČR vedoucí odboru personálního. Rozhodnutí o propuštění tedy bylo vydáno příslušným služebním orgánem“*.

[25] Otázka pravomoci k vydání správního rozhodnutí je ve své podstatě otázkou případné nicotnosti rozhodnutí, k níž správní soudy přihlížejí i bez návrhu (§ 76 odst. 2 a § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Z uvedeného nicméně *„nevyplyvá, že by žalobní body, v nichž žalobce namítá nicotnost správního rozhodnutí, bylo možno uplatnit kdykoliv, tedy i mimo časový rámec vymezený lhůtou pro podání žaloby, resp., že by námitka nicotnosti správního rozhodnutí měla jiný charakter než žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a bylo by ji možno uplatnit v podstatě kdykoliv“* (rozsudky NSS ze 30. 3. 2006, čj. 7 Afs 31/2005-94, a na něj navazující z 12. 11. 2015, čj. 10 As 91/2015-43, bod 12). V prvně uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud dále uvedl, že neshledá-li soud rozhodnutí nicotným, není jeho povinností tento svůj závěr v rozhodnutí uvádět, ledaže by žalobce v časné uplatněných žalobních bodech nicotnost namítal. Závěr o nutnosti uplatnit v zákonné žalobní lhůtě i takové žalobní body, jejichž podstatou je námitka nicotnosti správního rozhodnutí, lze vysledovat i v usnesení rozšířeného senátu NSS z 12. 3. 2013, čj. 7 As 100/2010-65, č. 2837/2013 Sb. NSS, (body 48 až 51 a 60), které se primárně zabývalo lhůtou pro podání žaloby, jejímž jediným důvodem je tvrzená nicotnost napadeného rozhodnutí. Ostatně, jde o projev zásad koncentrace a dispozitivnosti řízení ve správním soudnictví (podrobněji rozsudek NSS z 4. 10. 2024, čj. 7 As 50/2024-32, bod 32).

pokračování

[26] Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, že samotná námitka byla opožděná, neboť ji stěžovatel poprvé uplatnil až v replice z 18. 10. 2023, tedy více než rok po uplynutí dvouměsíční žalobní lhůty (rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli dle jeho tvrzení v žalobě doručeno fikcí již 9. 5. 2022). Městský soud proto nemusel otázku personální pravomoci **výslovně** vypořádávat, tj. ani reagovat na opožděnou argumentaci stěžovatele. Pokud tak učinil, poskytl stěžovateli „toliko“ procesní nadstandard, neboť vyslovil více, než musel.

[27] Již z těchto důvodů nemůže výslovná, jakkoli stručná, reakce městského soudu na opožděnou žalobní námitku způsobit nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Nadto, z odůvodnění uvedeného městským soudem v bodu 57 napadeného rozsudku je jednoznačně seznatelné, co jej vedlo k závěru o existenci pravomoci prvostupňového služebního orgánu k rozhodnutí o propuštění.

V.A.2 Změna pravomoci

[28] Stejně jako městský soud, i Nejvyšší správní soud musí otázku případné nicotnosti rozhodnutí správního orgánu posoudit z moci úřední (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[29] Stěžovatel v kasační stížnosti argumentoval, že na základě rozhodnutí o změně personální pravomoci měl prvostupňový služební orgán (plk. H.) nad stěžovatelem pravomoc jen ve věci kázeňského řízení.

[30] Rozhodnutí o změně personální pravomoci se týká pravomoci jednat a rozhodovat ve věcech služebního poměru příslušníků Policie ČR. Jelikož neobsahuje žádné výjimky, je evidentní, že dopadá na pravomoc rozhodovat ve všech věcech služebního poměru, tedy i ve věci propuštění ze služebního poměru, nikoli jen v kázeňských řízeních. Není pochyb, že rozhodnutí o propuštění podle § 42 odst. 1 zákona o služebním poměru je rozhodnutím ve věci služebního poměru. Ostatně, ani stěžovatel nikdy netvrdil opak.

[31] Podle Nejvyššího správního soudu stěžovatel zřejmě zaměňuje rozhodnutí o změně personální pravomoci (č. l. 61 správního spisu) s usnesením žalovaného z 5. 11. 2020, čj. PPR-34055-5/ČJ-2020-990760 (č. l. 62 správního spisu), jímž žalovaný rozhodl, že plk. T. je podjatý v konkrétních řízeních ve věcech služebního poměru o zproštění výkonu služby, o krácení a odnětí služebního příjmu a v kázeňském řízení, vedených se stěžovatelem, a že osobou, která v uvedených řízeních rozhodne, je prvostupňový služební orgán (plk. H.). Toto usnesení se tedy vztahuje pouze na tři konkrétní řízení ve věcech služebního poměru vedených se stěžovatelem. O den později vydané rozhodnutí o změně personální pravomoci však již dopadá bez výjimky na všechna řízení ve věcech služebního poměru týkajících se stěžovatele.

[32] Není tedy pravda, že pravomocí k vydání rozhodnutí o propuštění disponoval plk. T. Na základě rozhodnutí o změně personální pravomoci měl tuto pravomoc právě prvostupňový služební orgán (plk. H.). Nejvyšší správní soud tak dospěl ke shodnému závěru jako městský soud v bodu 57 napadeného rozsudku. Námitka není důvodná.

V.B Zbylé námitky nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku

[33] Nejvyšší správní soud se následně zabýval dalšími námitkami nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. O této otázce si ostatně musí učinit úsudek i bez uplatněné námitky (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[34] Nedůvodná je námitka, že v napadeném rozsudku není nikde uvedeno, na základě čeho městský soud usoudil, že soustavný *bossing* a šikana nedosahují míry bezprostředního nátlaku. Uvedené městský soud velmi podrobně, srozumitelně a přezkoumatelně vysvětluje v bodech 74 až 79 napadeného rozsudku, kde mimo jiné uvedl, že okolnosti nyní projednávané věci, „*i kdyby se u žalobce prokázal tvrzený bossing, ve svém souhrnu nelze hodnotit jako přímé protiprávní násilí či psychický nátlak na žalobce, který by ve svém důsledku zakládal neplatnost právního úkonu pro nedostatek svobody vůle žalobce*“ (zvýraznění učinil městský soud). O přezkoumatelnosti úvah městského soudu svědčí i podrobná kasační polemika stěžovatele.

[35] Nepřezkoumatelnost dále spatřoval v tom, že městský soud nedostatečně zdůvodnil, proč stěžovatelem navržené důkazy jako nadbytečné neprovedl, čímž stěžovateli upřel jeho právo na spravedlivý proces. Za dostatečné podle stěžovatele nelze považovat stručné konstatování v bodu 82 napadeného rozsudku, že byl shromážděn dostatek důkazů.

[36] Podle § 52 odst. 1 s. ř. s. *soud rozhodne, který z navržených důkazů provede, a může provést i důkazy jiné*. Z ustálené judikatury vyplývá, že povinností soudu není provést všechny navržené důkazy, ale odůvodnit, proč některé z nich neprovedl. Nevyhovění návrhu na provedení důkazu lze odůvodnit pouze tím, že tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení, že důkaz není způsobilý vyvrátit nebo potvrdit tvrzenou skutečnost, nebo že je nadbytečný (rozsudek NSS z 28. 4. 2005, čj. 5 Afs 147/2004-89, č. 618/2005 Sb. NSS). Pokud se ve věci koná ústní jednání a soud dospěje k závěru, že má přes další návrhy účastníků dostatek skutkových zjištění pro své rozhodnutí, vyhlásí při jednání usnesení, jímž návrhy na doplnění dokazování zamítne a dokazování ukončí. Zamítnutí musí být odůvodněno jak v písemném vyhotovení rozhodnutí, tak přímo v jednací síni.

[37] Předseda senátu městského soudu při ústním jednání konaném 25. 10. 2023 v čase 49:08-25 k důkazním návrhům stěžovatele uvedl: „*Soud tedy po tiché poradě se usnesl na tom, že další důkazy provádět nebude, že obsah spisu, který je soudu k dispozici, je dostatečný k tomu, aby mohl soud o žalobě rozhodnout. Tedy můžeme přistoupit k závěrečným návrhům ...*“. V bodu 82 napadeného rozsudku pak uvedl: „*Soud ze shora uvedených důvodů proto rovněž neprovedl všechny žalobcem navržené důkazy, které měly šikanu a bossing prokázat, a vycházel pouze ze správního spisu, ve kterém bylo shromážděno dostatek důkazů o tom, jak probíhalo podání žádosti o propuštění*“.

[38] Z uvedeného podle Nejvyššího správního soudu jednoznačně plyne, že městský soud provedení dalších důkazů shledal nadbytečným, neboť již ve spisovém materiálu měl dostatek podkladů pro skutková zjištění potřebná pro své rozhodnutí. Takové odůvodnění neprovedení dalších důkazů je sice stručné, přesto je z něj bez obtíží seznatelná úvaha městského soudu, jež je zcela jasná, srozumitelná a přezkoumatelná. Nejde tedy o tzv. opomenuté důkazy.

pokračování

V.C Námitka neplatnosti právního jednání (podání žádosti o propuštění)

[39] Stěžovatel setrval na své žalobní námitce, že žádost o propuštění nebyla projevem jeho svobodné vůle, a proto byla neplatná ve smyslu § 587 odst. 1 občanského zákoníku. Městský soud vyložil nesprávně závěry rozsudku Nejvyššího soudu čj. 21 Cdo 81/2019-279, podle nějž ani nemusí jít o přímou výhrůžku, ale postačí, pokud „*nátlaková situace (...) vyvolala obdobný stav jako u bezprávné výhrůžky*“. V nyní projednávané věci tak podle stěžovatele byly naplněny definiční znaky *vis compulsiva* ve smyslu psychického násilí předpokládané citovaným rozsudkem.

[40] Podle § 587 odst. 1 občanského zákoníku *kdo byl k právnímu jednání přinucen hrozbou tělesného nebo duševního násilí vyvolávající vzhledem k významu a pravděpodobnosti hrozícího nebezpečí i k osobním vlastnostem toho, jemuž bylo vyhrožováno, jeho důvodnou obavu, má právo namítnout neplatnost právního jednání*.

[41] K tomu Nejvyšší správní soud předně připomíná, že každé (nejen soudní) rozhodnutí jako individuální právní akt, je nutné, a možné, vykládat jen v kontextu konkrétních skutkových okolností řešeného případu. Není tedy možné individualizované závěry formulované v tom kterém rozhodnutí bez dalšího zobecňovat a přenášet na jiný případ s odlišnými (nejen) skutkovými okolnostmi. Přenositelnost konkrétních závěrů je úměrně závislá na podobnosti, srovnatelnosti veškerých relevantních okolností mezi aktuálně řešeným případem a případem již vyřešeným. Jinak řečeno, závěry konkrétního rozhodnutí nelze bez dalšího vytrhávat z kontextu řešeného případu.

[42] Právě s ohledem na tato východiska dospěl městský soud v bodu 79 napadeného rozsudku k závěru, že situace stěžovatele v nyní projednávané věci nebyla srovnatelná se situací zaměstnankyně řešenou Nejvyšším soudem ve výše citovaném rozsudku čj. 21 Cdo 81/2019-279. I Nejvyšší soud výslovně uvedl, že „*[z]ávěr o tom, zda vůle jednajícího účastníka pracovněprávního vztahu byla či nebyla svobodná, je nutno posuzovat vždy s přihlédnutím k okolnostem jednotlivého případu, a závisí v každém konkrétním případě na úvaze soudu*“.

[43] Naopak, v přímém rozporu s nutností existence srovnatelných skutkových okolností argumentuje stěžovatel, neboť z rozsudku Nejvyššího soudu dovozuje, a na nyní projednávanou věc aplikuje, zobecňující závěr, že nemusí jít o přímou výhrůžku, ale postačí, pokud „*nátlaková situace (...) vyvolala obdobný stav jako u bezprávné výhrůžky*“.

[44] Nejvyšší soud však k uvedenému závěru dospěl výhradně na základě tehdejších výjimečných skutkových okolností. Konkrétně uvedl, že podle jeho názoru „*nátlaková situace, která byla vůči žalobkyni vytvořena po více než třicetihodinovém omezení osobní svobody a pobytu na odboru hospodářské kriminality (samotné nenadálé zadržení, prohlídka její kanceláře, domovní prohlídka, nutnost odevzdání osobních věcí a spodního prádla, více než pětihodinový výslech, následný patnáctihodinový pobyt v cele předběžného zadržení a následující předvedení policejním orgánem k jednání se zástupci zaměstnavatele za přítomnosti policistky), vyvolala obdobný stav jako u bezprávné výhrůžky, neboť projev vůle žalobkyně, který jí způsobil újmu v podobě ztráty zaměstnání a který by „za normálních okolností jako neprospěšný neučinila“, nebyl projevem (výsledkem) jejího přání, ale její důvodné obavy (strachu). Není totiž důvod pochybovat o tom, že žalobkyně – jak tvrdí v průběhu celého řízení – v rozhodném okamžiku, kdy jí byla předložena dohoda o rozvázání pracovního poměru, jako osoba bez*

právníckého vzdělání „nevnímala, že režim jejího zadržení již byl formálně ukončen“, neboť jednání se zaměstnavatelem „probíhalo časově a místně bezprostředně po jednání s policistkou o zahájení trestního stíhání žalobkyně v budově policie (na stejném patře) při nepřerušném doprovodu a dohledu policistky“, a že tento stav u ní mohl navodit pocit (dojem), že uzavření (podepsání) dohody o rozvázání pracovního poměru podmiňuje její možnost opustit policejní budovu a vrátit se domů«.

[45] Již z toho je zřejmé, že skutkové okolnosti nyní projednávaného případu nebyly ani zdaleka srovnatelné s věcí řešenou Nejvyšším soudem. Především nebyly zdaleka tak intenzivní z hlediska jakéhokoli tlaku na psychiku stěžovatele, vůči němuž nebylo vedeno prověřování orgány činnými v trestním řízení. Byť i okolnosti, za nichž došlo k žádosti o propuštění v nyní projednávané věci, lze jistě vnímat jako náročné, na první pohled je zřejmé, že z hlediska otázky neplatnosti právního jednání nebyly srovnatelné s výše popsáním případem. Stěžovatel byl „toliko“ přítomen jednání odvolací psychologické komise, po němž obdržel rozhodnutí o zproštění výkonu služby. Nebyl tedy nikterak omezen na osobní svobodě, natož v cele předběžného zadržení, nepodstoupil několikahodinový vyčerpávající výslech ani mu nebylo sděleno obvinění ze spáchání trestného činu. Podstatným rozdílem podle Nejvyššího správního soudu je i skutečnost, že stěžovatel sám výslovně požádal o obstarání žádosti o propuštění, tedy nebyla mu předložena bez jeho prvotní aktivity, z iniciativy služebního orgánu. Ačkoli nejde o okolnost rozhodující, nelze odhlédnout ani od toho, že stěžovatel má právnícké vzdělání, na rozdíl od výše uvedené zaměstnankyně.

[46] Nejvyšší soud tedy sice dospěl v tehdy projednávané věci k závěru, že postačí, pokud nátlaková situace vyvolala obdobný stav jako u bezprávné výhrůžky. Avšak (jen) za zcela výjimečných okolností, jež ani podle Nejvyššího správního soudu u stěžovatele v nyní projednávané věci nenastaly, jak plyne z výše uvedeného porovnání. Městský soud tak správně vyložil závěry rozsudku Nejvyššího soudu čj. 21 Cdo 81/2019-279, a v kontextu jeho závěrů i správně vyhodnotil podstatné okolnosti nyní projednávané věci.

[47] Pokud zároveň stěžovatel namítal, že je vždy nezbytné hodnotit všechny okolnosti případu, zejména délku a intenzitu takového jednání, a dále kontext všech událostí, jenž je rozhodující, je nutno uvést, že právě takto městský soud postupoval při odlišení nyní projednávané věci od věci řešené Nejvyšším soudem. Jen při tom městský soud dospěl k opačnému závěru, než který z toho dovozoval stěžovatel. To však nečiní závěry městského soudu nezákonnými.

[48] Stěžovatel dále namítl účelovost předložení žádosti o propuštění, neboť pracovníci policejního prezidia využili okamžiku silného rozrušení stěžovatele v průběhu jednání odvolací psychologické komise.

[49] K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že již městský soud v bodu 63 napadeného rozsudku poukázal na významnou okolnost, že stěžovatel „*nijak nesporně skutečnost, která vyplynula z výslechu plk. Mgr. V. a pplk. Mgr. L. B., a to že mu žádost byla přinesena na jeho prosbu, až následně po předání rozhodnutí o zproštění služby tj. poté co, jak sám přiznává, jim sdělil, že by nejraději ukončil služební poměr, ani to, že on sám chtěl, aby služební poměr skončil ke dni 31. 5. 2021* (shodně i bod 68 napadeného rozsudku). Ani v kasační stížnosti stěžovatel nikterak nezpochybnil uvedené okolnosti, za nichž výslovně požádal o přinesení žádosti o

pokračování

propuštění. Pokud z toho stěžovatel dovozuje tlak na svoji osobu, je třeba upozornit, že v každodenním i pracovním životě lidé činí pod tlakem okolností, a to i nepříjemných a těžkých, mnohá rozhodnutí mající povahu právního jednání, včetně uzavírání nejrůznějších smluv a dohod s významným životním dopadem. Z toho však nelze vyvozovat neplatnost takového právního jednání. S jistou nadsázkou lze dokonce říci, že bez takových okolností fungujících jako motivace (pohnutky) by lidé žádného rozhodnutí ani nebyli schopni, neboť by je k tomu nic „netlačilo“. Jinak řečeno, okolnosti motivující lidi k učinění rozhodnutí jsou běžnou a nedílnou součástí rozhodovacího procesu, včetně následné realizace konkrétního rozhodnutí (jako výběru a uskutečnění jedné z možných alternativ), a jako takové mohou být důvodem neplatnosti právního jednání jen za zcela výjimečných okolností, jak ostatně plyne i ze samotného znění § 587 odst. 1 občanského zákoníku (bod [40] výše). Jelikož jde z podstaty věci o výjimku z pravidla, je třeba ji vykládat restriktivně.

[50] Stěžovatel v kasační stížnosti sice zmínil svoji obavu ze ztráty své pověsti, cti a postavení u Policie České republiky (obdobně argumentoval již v řízení před městským soudem – bod 44 napadeného rozsudku). Nikterak však neosvětlil, jak jej tato spíše obecná obava měla v konkrétním okamžiku přimět k aktivnímu vyžádání žádosti o propuštění a k jejímu následnému podpisu. Z jeho argumentace v průběhu soudního řízení ani neplyne, jaké nebezpečí mu mělo pravděpodobně hrozit, pokud by žádost o propuštění nepodepsal. Jediným výsledkem by bylo jeho setrvání ve služebním poměru, což jistě nelze vnímat jako skutečnost způsobitou mu založit důvodnou obavu, jež by jej proti jeho vůli přiměla učinit kroky k propuštění ze služebního poměru.

[51] Nejvyšší správní soud nepochybně, že stěžovatel mohl být v (psychickém) stresu, rozrušení či v jeho vnímání již neúnosné tísní z událostí, které mimo jiné potenciálně mohly vyústit v jeho nedobrovolné propuštění ze služebního poměru v důsledku pozbytí osobnostní způsobilost k výkonu služby ve smyslu § 42 odst. 1 písm. j) zákona o služebním poměru. Vzhledem ke konkrétním okolnostem však nešlo o bezprostřední psychický nátlak ve smyslu psychického (do)nucení (*vis compulsiva*), jež by v něm v daný okamžik mělo vzbudit důvodný strach (obavu), který by jej přinutil k projevu nesvobodné vůle. Jak přílehavě vysvětlil i Nejvyšší soud v opakovaně citovaném rozsudku: „*Od psychického nátlaku je třeba odlišovat právní úkon [pozn. NSS: dnes právní jednání] učiněný v tísní. Ten, kdo jedná pod vlivem tísně, sice neutváří svou vůli zcela svobodně, neboť jeho vůle se utvořila se pod vlivem takového sociálního (hospodářského) nebo psychického působení, bez něhož by takový pracovněprávní úkon neučinil, ale nejedná nesvobodně, neboť jeho vůle není ovlivňována fyzickým nebo psychickým násilím (nátlakem)*“.

[52] Stěžovatel rovněž namítl, že nelze souhlasit s pohledem městského soudu, že *bossing* a dlouhodobá šikana na pracovišti nemohou za žádných okolností představovat onen bezprostřední nátlak, který by vyloučil vůli podepsat žádost o propuštění.

[53] Takový obecný kategorický závěr však městský soud neučinil. Naopak, jak je uvedeno již výše, svůj závěr učinil výhradně na podkladě nyní projednávané věci. Právě proto v bodu 78 napadeného rozsudku uvedl, že i kdyby se u žalobce prokázal tvrzený *bossing*, okolnosti projednávané věci ve svém souhrnu nelze hodnotit jako přímé protiprávní násilí či psychický nátlak na žalobce. Tento závěr tedy nevylučuje, aby za jiné skutkové konstelace *bossing* a dlouhodobá šikana na pracovišti vyústily v bezprostřední psychický

nátlak, v jehož důsledku by oběť takového jednání učinila právní jednání neplatné z důvodu nesvobody vůle k takovému jednání. Jako možný příklad v kulisách nyní projednávané věci si takový výsledek lze představit například v situaci, kdy by přímo plk. T., jako stěžovatelem tvrzený původce *bossingu* a šikany, stěžovateli předložil vyplněnou žádost o propuštění, což by doprovodil výhružkou konkrétních závažných negativních důsledků pro stěžovatele v případě nepodepsání takto vnucené žádosti. Jak však plyne z výše uvedeného, taková situace v nyní projednávané věci nenastala. V této souvislosti tedy nelze odhlížet ani od skutečnosti, že původcem namítané šikany a *bossingu* měl být jiný služební funkcionář (plk. T.), než který rozhodl o žádosti o propuštění (plk. H.), jak poukázal i žalovaný na str. 7 a 17 vyjádření ke kasační stížnosti. Tvrzenými původci nebyli ani plk. Mgr. V. a pplk. Mgr. L. B., které stěžovatel požádal o obstarání formuláře s žádostí o propuštění.

[54] Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud, v souladu s městským soudem a žalovaným, dospěl k závěru, že právní jednání stěžovatele spočívající ve vyžádání si a následném podpisu žádosti o propuštění nelze v kontextu okolností nyní projednávané věci hodnotit jako neplatné pro neexistenci stěžovatelovy svobodné vůle. Námitka je proto nedůvodná.

V.D Námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu

[55] Byť stěžovatel v neprovedení jím navrhovaných důkazů v řízení před městským soudem, zejména výsledku svědků, kteří nebyli slyšeni v odvolacím řízení, spatřoval i nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, jde ve skutečnosti o námitku jiné vady řízení před soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[56] Konkrétně stěžovatel namítl, že městský soud nedostatečně zjistil skutkový stav, jelikož řádně nevyslechl osoby, které by potvrdily verzi stěžovatele o účelovosti žádosti o propuštění a o skutečnostech týkajících se *bossingu* a nepřiměřeného nátlaku na stěžovatele ze strany plk. T. Městský soud měl proto přistoupit k dalšímu dokazování k rozptýlení existujících pochybností o skutkovém stavu.

[57] Jak je uvedeno již v bodu [36] výše, povinností soudu není provést všechny navržené důkazy, ale odůvodnit, proč některé z nich neprovedl. Žalobce v řízení před městským soudem, nad rámec důkazů navržených v žalobě a replice, mezi nimiž nebyl uveden výslech žádného svědka, navrhl při jednání konaném 25. 10. 2023 (na zvukovém záznamu v čase 48:03-51), pouze výslech plk. H. Provedení veškerých navržených důkazů, včetně jediného svědeckého výsledku, městský soud zamítl jako nadbytečné, jak uvedeno výše v bodu [37].

[58] Je evidentní, že městský soud o skutkovém stavu žádné pochybnosti neměl, a proto k doplnění dokazování logicky nepřistoupil. Právě proto též potvrdil postup žalovaného při neprovedení důkazů navrhovaných žalobcem již v odvolacím řízení, kterými stěžovatel hodlal mimo jiné prokazovat okolnosti tvrzeného *bossingu* ze strany plk. T. V bodu 81 napadeného rozsudku ostatně městský soud uvedl, že „[o] tom, jakým způsobem došlo k podpisu žádosti, v podstatě není sporu, spor je pouze v tom, jak jej účastníci vyhodnocují“.

[59] Jelikož Nejvyšší správní soud výše potvrdil závěry městského soudu ohledně platnosti podání žádosti o propuštění, aniž shledal jakékoli pochyby o dostatečnosti skutkového stavu zjištěného městským soudem, je logicky nedůvodná též tato kasační námitka.

pokračování

VI. Závěr a náklady řízení

[60] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[61] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 21. listopadu 2024

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu